

Prædiken til Nytårsdag

Luk. 2, 21

Det er nytårsdag. Det er der intet usædvanligt i. Det bliver det hvert år. I aftes fejrede vi årsskiftet. Som om det var noget nyt. Det er der intet usædvanligt i. Det gør vi hvert år. Men året er ikke særligt gammelt, før vi opdager, at livet og verden er den samme. Det er der intet usædvanligt i. Og godt for det!

Når champagnen er bruset af, og de sidste lys på himlen er døet ud, bliver sindet nøgternt og det vi finder en sand glæde i, er, at hverdagen vender tilbage efter højtiden. Hvad enten den i år var kåd eller melankolsk, så er den iscenesatte festivitas ikke til at leve med hele året. Nytårsdag er nøgtern. I aften holder statsministeren nytårstale, for landet skal stadig regeres. Vi synger ”Vær velkommen Herrens år”, men teksten er anderledes og mere verdslig end ved adventstidens jublende indgang. Vi har brug for brød på bordet og fred her til lands, hvis livet skal lykkes, og mennesket oplyses i det høje Nord.

Netop derfor går vi i kirke nytårsdag. Festen kan give tømmermænd, når hverdagen begynder. Evangeliet giver aldrig tømmermænd, men tager mennesket ved hånden i både fest og hverdag. Hvor fejrer vi hverda-

gen bedre end netop i kirken?

Lukas fortæller, at da otte dage var gået, skulle Jesus omskæres. Det var der intet usædvanligt i. Det skulle ethvert jødisk drengebarn på ottendedagen. Ved den lejlighed fik han navnet Jesus. Det var der heller intet usædvanligt i - selvom navnet blev et frelsersnavn. Jesus eller Josva var et ganske almindeligt navn i det folk, hvor han hørte til. I virkeligheden er evangeliet i al sin korthed derfor ganske nøgternt og fortæller blot, at Jesus var en ganske almindelig dreng i et folk med dets skikke, historie og religion, som han var en del af.

Alligevel er det evangelium. Ellers havde Lukas jo slet ikke gjort sig umage med at fortælle om det. Men historien fortæller, at evangeliet slet ikke er så usædvanligt, som vi kan gøre det til. Dét er den fantastisk nærværende dimension af Guds riges menneskelighed, som vi har mødt i Jesus Kristus. Megen religiøsitet tilbeder Gud for at komme væk fra denne verden. Gud bliver det usædvanlige, det opsigtsvækkende, det voldsomt fremmedartede, det fascinerende farlige, det ophøjet uforståelige. Det enkle evangelium går den anden vej. Gud kommer til os for at bringe verden tæt på, for at hjælpe

os til større gennemsigthed for os selv, for at give livet blomstring og fylde og gøre medmenneskelighed mulig.

Er der da slet ikke noget ”ud over denne verden”? Jo, Gud selv - men det er verden, han vil bringe til sig selv. Han frelser os ikke ud af verden, men frelser os med verden. Visionen om det evige liv er en himmel og en jord forsonet med sin skaber: Kødets opstandelse, synder tilgivet, godheden forklaret. Denne verdens liv på godt og ondt bragt hjem til Gud.

Én sagde i en juleprædiken, at danskerne fejrer jul hele december. Fra den 25. december er det blot juleferie og festligt årsskifte. Det er der måske noget om. Men i kirken er det anderledes. Juletiden går helt frem til helligtrekonger, og Jesu navngivelsesdag er en vigtig station i udfoldelsen af julens budskab. En anden dimension - men af det samme evangelium om Guds menneskevordelse. Julens mystik med englekor, stjernes kud og jomfrufødsel har sin dejlige hellighed, når den rykker os ud af hverdagen som en trummerum, der er alt for genkendelig. Men nytårsdag bringer os nænsomt tilbage til hverdagen som en glædelig gentagelse. Og det er også Jesu værk.

Evangeliet om Guds deltagelse i menneskets tilværelse ser vi i Lukas' lille evangelietekst beskrevet med ganske få linjer. Guds søn trådte ikke bare ind i verden som et fremmedelement men blev en del af verden på et bestemt sted, i en bestemt tid, med bestemte traditioner og forestillinger.

Med Jesus Kristus ved vi så, at Gud er historisk. Dét er i religionernes spraglede verden usædvanligt! Men det usædvanlige er, at der

intet usædvanligt er ved Gud. Det er blot vores idé om Gud som ”det usædvanlige”, der ikke passer på Gud. Og han blev menneske for at vise os det.

Nytåret begynder med at dvæle ved dette enestående menneske Jesus. Han var enestående ved netop at være så almindelig - når nu han er Gud. Det er i virkeligheden så svært at forstå. Søren Kierkegaard skrev engang ”en smule filosofi” for at forklare noget om det - og uddybede det siden under en dybsindigt ydmyg overskrift om at ”indøve kristendom”.

Kierkegaards pointe dengang i sin samtid var, at det egentlig var blevet alt for let at tro på Kristus, fordi han var blevet en del af et filosofisk og teologisk puslespil, der ligesom hørte til i en helt anden verden, hvor tanken selv satte sine spilleregler, løsrevet fra dagliglivets nærgående sammenhæng. Når mennesker tænker, at det havde været meget nemmere at tro på Jesus, hvis man havde levet samtidig med ham, er det, fordi de har afkortet evangeliet til at handle om mirakler og ”usædvanligheder”. Men - hævdede Kierkegaard - forestil dig, at du var historisk samtidig med ham. Hvad havde du så set? Et fattigt menneske og en korsfæstet fiasko!

Nu var Kierkegaards mening bare dén, at netop, fordi Gud åbenbarede sig i en så almindelig skikkelse, ser vi, at det er livet her, han under os - sådan i al almindelighed.

Og for et kristent menneske, - flasket op med et helt ”system” af flotte sandheder om Kristus og hans mystiske plads mellem fjerne stjernes kud og mytologiske forestillinger - er det en svær og livslang indøvelse i kri-

stendom at have ham inde på livet i hverdagens kampe. Med sit kald og sin nåde. Men troen kan leve med det. Og i troen er Jesus ligeså tæt på, som hvis der ikke havde ligget en afstand på 2000 år imellem ham og dig. For troen tager ham med ind i hver dags opgave og gave og giver Jesus lov til at gøre vores liv usædvanligt almindeligt.

Er Jesus så bare en solidarisk bonkammerat? Nej, han er frelser. Men han frelser os ved at gøre vores liv til Guds liv - ikke ved at tage livet ud af livet men ved at flytte det over i Guds rige. Vi kan ikke tale om frelse uden at tale om synd. Synden er blot mere end handlinger, vi fortryder. Synden er den afstand til Gud, som livet er så rigt på erfaringer af. Derfor er frelsen, som stadig er i gang, at afstanden overvindes, fordi vi er Guds børn.

Måske synes du, at vi siger det så tit, at det også bare er en sproglig almindelighed. Som en del af systemet med de flotte klicheer, kirken har ophavsret til. Men i troen er det ikke sådan. ”Guds kære børn vi blev på ny, skal holde jul i himmelby”.

Når en far i overstrømmende glæde tager sin fortabte søn til sig, som en ”død, der er blevet levende igen”, er der så ikke sket noget nyt for sønnen? Men det nye er jo netop, at han får lov at være det, han hele tiden har været: Fars dreng. Det er gentagelsen, der ligger i at blive noget ”på ny”. Det var ikke ”på ny”, hvis ikke det havde været. Og det var ikke ”på ny”, hvis ingen forandring var foregået. Hvis ingen skelsættende historie var blevet levet, der gjorde ”på ny” nødvendig. Men afstanden mellem far og søn, som var reel, blev overvundet. Men sådan, at det

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

var, som om den aldrig havde været.

Det er dét, Guds gentagelse med os kan. Og dér finder vi frelsen. Tilgivelse er i Guds rige større end selvretfærdighed, fordi evangeliet må være en historie om kærlighed, hvor Gud ”på ny” giver mennesket tilbage til mennesket selv med værdighed - frem for blot udeltagende at acceptere dets eventuelle glimrende kvaliteter. Det evige liv genopretter ”på ny” netop det levede i liv i nåde. En tro med ægte trøst, frem for en tanke om, at det først er dér, livet rigtigt begynder, hvilket jo ville gøre det liv, vi kæmper med og glædes over, til overflødig spild af tid.

Evangeliet er et ord om gentagelse. Og passer derfor til dette nytår. Betyder det, at 2017 bliver ligesom 2016? Nej, netop ikke! Tiden går, og der er intet usædvanligt i det. Det er præcis, hvad det vil sige, at vi lever historisk. Men Jesus trådte ind i vores historie for at skænke historien den fasthed, som er Guds. En portal af nåde.

Gud, der i kærlighed har ladet sig bevæge af mennesket, er stadig i bevægelse. Men det står fast, at hans liv med os kun flytter sig inden for den evangeliske sandhed, der står urokkeligt som en mægtig portal over vores liv og dette nye år: at vores tunge erfaringer er hans erfaringer, vores dristige håb er hans håb, vores onde smerte er hans smerte, vores nye succeser er også hans, og vores nederlag har han gjort til sine for at føre dem til sejr sammen med os.

Amen

Carsten Mulnæs
Lillerød

Salmer:

712, 46, 70, 720, 716